

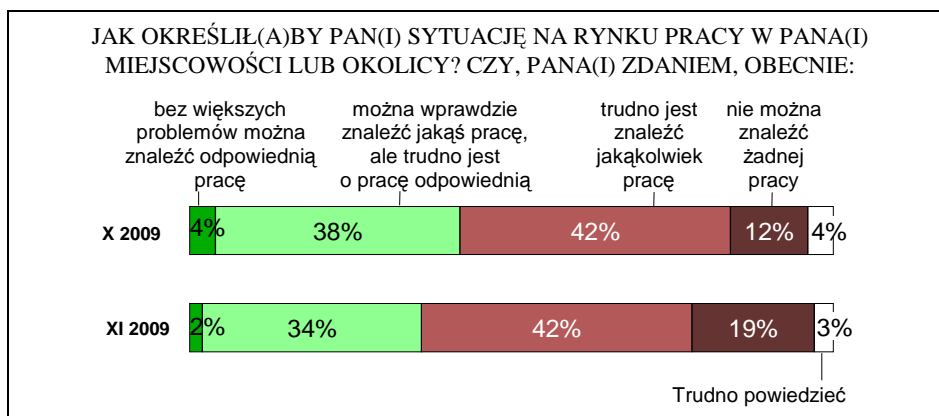
BS/152/2009

**NASTROJE SPOŁECZNE
W LISTOPADZIE**

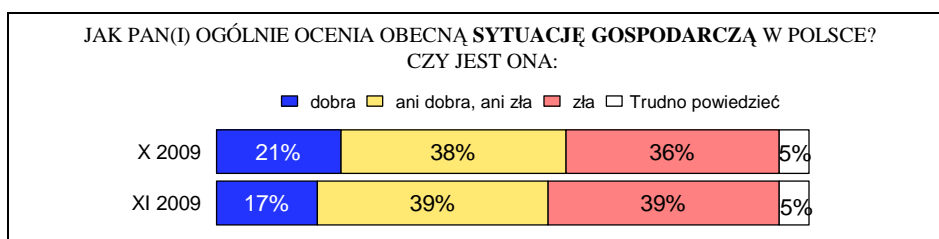

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

- ▲ W ciągu ostatniego miesiąca pogorszyły się opinie Polaków o sytuacji na lokalnych rynkach pracy. Przybyło osób, które uważają, że w ich miejscowości lub okolicy nie można znaleźć żadnej pracy (o 7 punktów, do 19%), a 42% badanych nadal sądzi, że zatrudnienie jest tam trudno dostępne. Pozytywnie ocenia tę sytuację 36% respondentów, a więc znacznie mniej niż w październiku (spadek o 6 punktów).

- ▲ Od października pogorszyły się opinie pracowników o bezpieczeństwie ich zatrudnienia, nadal jednak większość z nich (59%, spadek o 5 punktów) nie spodziewa się utraty pracy. Zagrożenie takie odczuwa 35% respondentów aktywnych zawodowo (wzrost o 5 punktów).
- ▲ W porównaniu z poprzednim miesiącem pogorszyły się opinie Polaków o sytuacji gospodarczej w kraju – 39% badanych (wzrost o 3 punkty) ocenia ją negatywnie, tyle samo (39%) uważa, że jest przeciętna, a 17% ankietowanych (spadek o 4 punkty) ma pozytywne zdanie o gospodarce.

- ▲ Gorsze niż w październiku są przewidywania poziomu życia ankietowanych i ich rodzin – 18% badanych (spadek o 3 punkty) spodziewa się poprawy, a 16% (wzrost o 3 punkty) przewiduje pogorszenie. Większość respondentów (60%) uważa, że ich sytuacja się nie zmieni.
- ▲ Pogorszyły się opinie o rozwoju sytuacji w kraju. Przekonanie, że zmierza ona w dobrym kierunku, wyraża 26% badanych (spadek od października o 6 punktów). Większość ankietowanych (57%) negatywnie ocenia kierunek zmian w Polsce. Przybyło też osób, które nie potrafią ocenić rozwoju tej sytuacji.

Wyniki sondażu przeprowadzonego we wrześniu wskazywały na powolną poprawę nastrojów społecznych, jednak w październiku ten pozytywny trend został zahamowany. Wydarzenia na scenie politycznej (tzw. afera hazardowa i związana z nią rekonstrukcja rządu) negatywnie wpłynęły głównie na klimat polityczny w Polsce, stabilne pozostały natomiast opinie o innych sferach życia publicznego oraz dotyczące osobistego wymiaru życia Polaków. Wyniki najnowszego badania¹ wskazują jednak, że listopad przyniósł symptomy spadku nastrojów również w tych dziedzinach.

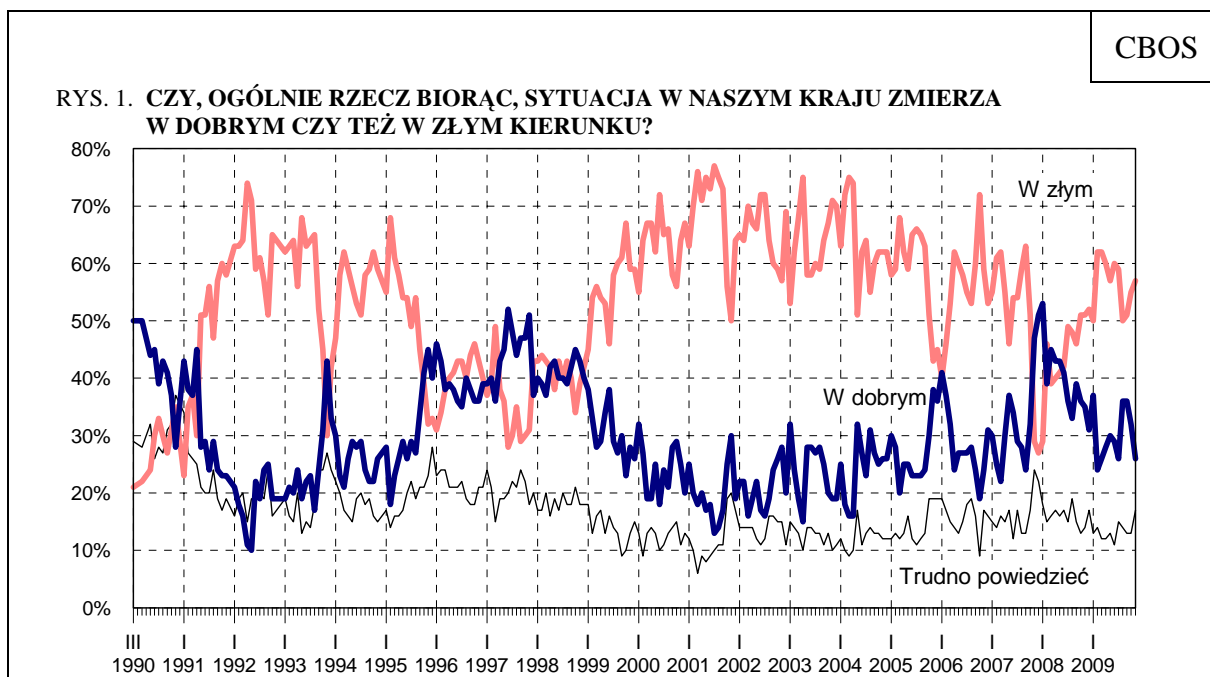
OCENY

W ciągu ostatniego miesiąca pogorszyły się opinie o **rozwoju sytuacji w kraju**. Przekonanie, że zmierza ona w dobrym kierunku, wyraża obecnie jedna czwarta ankietowanych (26%), a więc o 6 punktów mniej niż w październiku. Większość badanych (57%) negatywnie ocenia kierunek zmian w Polsce. Przybyło też osób, które nie potrafią ocenić rozwoju tej sytuacji.

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2008		2009										
	w procentach												
W dobrym	35	31	37	24	26	28	30	29	26	36	36	32	26
W złym	51	52	50	62	62	60	57	60	59	50	51	55	57
Trudno powiedzieć	14	17	13	14	12	12	13	11	15	14	13	13	17

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (234) przeprowadzono w dniach 4–9 listopada 2009 roku na liczącej 1022 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

Opinie w tej kwestii są silnie zróżnicowane społecznie (zob. tabele aneksowe). W zdecydowanej większości grup społeczno-demograficznych przeważa pogląd, że sytuacja w kraju zmierza w złym kierunku. Szczególnie negatywnie oceniają ją ludzie żyjący w złych warunkach materialnych, bezrobotni, renciści, a także rolnicy. Bardziej krytyczni od innych są także respondenci źle sytuowani (o dochodach do 750 zł na osobę w rodzinie), z wykształceniem co najwyżej zasadniczym zawodowym, robotnicy wykwalifikowani, pracownicy usług, emeryci, mieszkańcy wsi i małych miast. Natomiast im lepsze położenie społeczno-ekonomiczne i większa miejscowość zamieszkania, tym na ogół lepsze oceny rozwoju sytuacji w kraju. O tym, że zmierza ona w dobrym kierunku, najczęściej są przekonani respondenci o najwyższych dochodach (powyżej 1500 zł na osobę), żyjący w dobrych warunkach materialnych, badani z wyższym wykształceniem, kadra kierownicza i specjaliści, średni personel i technicy oraz uczniowie i studenci. Bardziej pozytywnym ocenom sytuacji sprzyja także młody wiek badanych (od 18 do 24 lat). Lepiej postrzegają ją również mężczyźni niż kobiety.

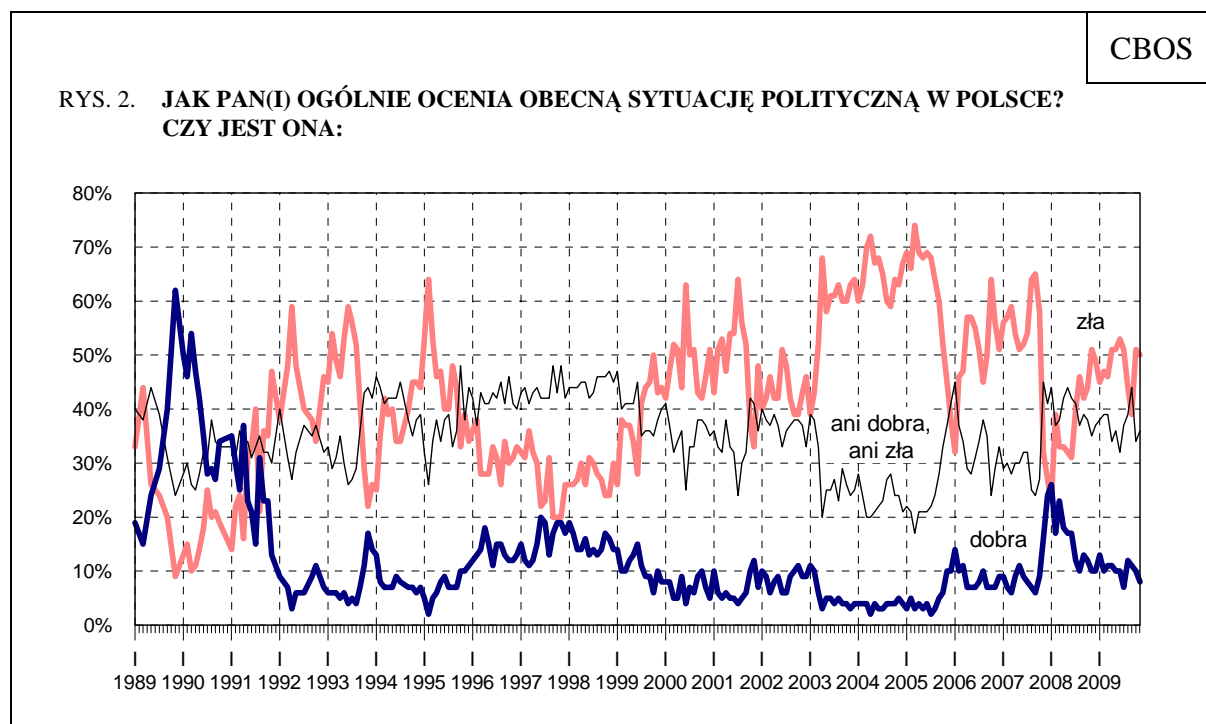
Jedynie wśród potencjalnych wyborców PO dominuje przekonanie, że sytuacja w kraju zmierza w dobrym kierunku. W pozostałych elektoratach przeważają opinie krytyczne – szczególnie częste są one wśród zwolenników PiS.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty*	Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?		
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	61	25	14
SLD	33	53	14
PSL**	27	50	23
PiS	23	63	14
Niezdeterminowani, na kogo głosować	29	47	24
Niezdeterminowani, czy wezmą udział w wyborach	14	67	19
Niezamierzający wziąć udziału w wyborach	14	70	16

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach do Sejmu i Senatu. Pominięto elektoraty najmniej liczne, nienadające się do analizy statystycznej
 ** Odpowiedzi potencjalnych wyborców PSL należy traktować ostrożnie z powodu niewielkiej ich liczebności w badanej próbie

Od października w zasadzie nie zmieniły się opinie o **sytuacji politycznej** w kraju. Negatywnie ocenia ją co drugi badany (50%), a ponad jedna trzecia (36%) uznaje za przeciętną. Za ledwie ośmiu na stu ankietowanych (8%) pozytywnie ocenia to, co obecnie się dzieje na krajowej scenie politycznej.

Pominięto „trudno powiedzieć”

Tabela 3

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2008		2009										
	w procentach												
– dobra	10	10	13	10	11	11	10	10	7	12	11	10	8
– ani dobra, ani zła	35	37	38	39	39	34	36	32	37	39	44	34	36
– zła	51	49	45	47	46	51	51	53	51	44	39	51	50
Trudno powiedzieć	4	4	4	4	4	4	3	5	5	5	6	5	6

Ankietowani na ogół są zgodni w krytycznej ocenie sytuacji politycznej w kraju (zob. tabele aneksowe). W większości grup społeczno-demograficznych najczęstsze jest przekonanie, że sytuacja ta jest zła. Postrzegają ją tak przede wszystkim ludzie żyjący w złych warunkach materialnych, a spośród grup aktywnych zawodowo – zarówno robotnicy wykwalifikowani, jak i pracujący na własny rachunek poza rolnictwem. Stosunkowo najmniej krytyczni są natomiast: średni personel i technicy, kadra kierownicza i specjaliści oraz uczniowie i studenci.

W potencjalnych elektoratach relatywnie najlepsze oceny tego, co się dzieje na scenie politycznej, notujemy wśród wyborców PO, a najgorsze – wśród zwolenników PiS oraz SLD.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty*	Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:			
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	22	50	25	3
PSL**	10	54	36	0
SLD	10	32	55	3
PiS	4	31	60	5
Niezdecydowani, na kogo głosować	6	37	46	11
Niezdecydowani, czy wezmą udział w wyborach	3	37	54	6
Niezamierzający wziąć udziału w wyborach	4	29	60	7

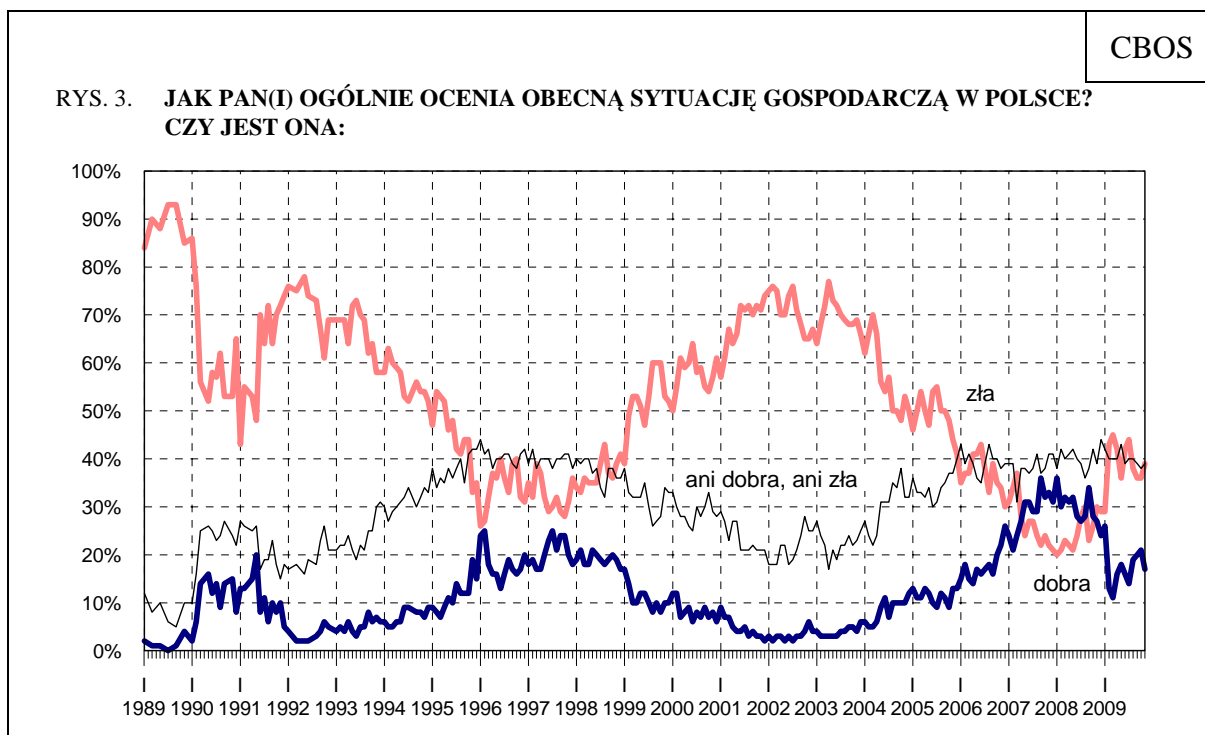
* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach do Sejmu i Senatu. Pominięto elektoraty najmniej liczne, nienadające się do analizy statystycznej

** Odpowiedzi potencjalnych wyborców PSL należy traktować ostrożnie z powodu niewielkiej ich liczebności w badanej próbie

W ciągu ostatniego miesiąca pogorszyły się opinie o **sytuacji gospodarczej** w kraju. Dwie piąte badanych (39%, wzrost o 3 punkty) negatywnie ocenia kondycję polskiej gospodarki. Tyle samo osób (39%) uważa, że jest ona przeciętna. Pozytywne zdanie o gospodarce ma obecnie co szósty ankietowany (17%, spadek o 4 punkty).

Tabela 5

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2008		2009										
	w procentach												
– dobra	27	24	26	13	11	16	18	16	14	19	20	21	17
– ani dobra, ani zła	39	44	42	40	40	40	43	39	40	40	39	38	39
– zła	30	29	29	43	45	42	36	42	44	38	36	36	39
Trudno powiedzieć	4	3	3	4	4	2	3	3	2	3	5	5	5

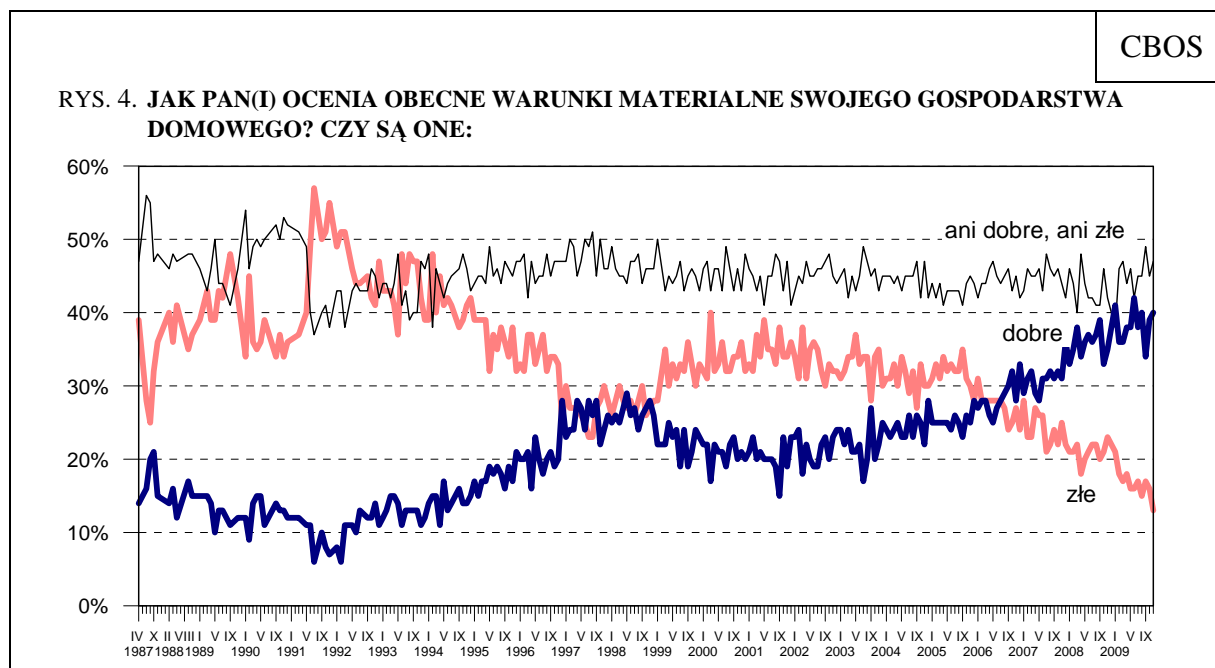
Pominięto „trudno powiedzieć”

Opinie o polskiej gospodarce są wyraźnie zróżnicowane społecznie – zależą przede wszystkim od położenia społecznego badanych. Kondycję gospodarki szczególnie negatywnie oceniają ludzie żyjący w złych warunkach materialnych, rolnicy, bezrobotni i emeryci. Natomiast im lepsza sytuacja materialna rodziny, wyższe wykształcenie i młodszy wiek badanych, a także im większe miejsce ich zamieszkania, tym mniej krytyczne opinie o gospodarce. Stosunkowo najlepiej oceniają ją uczniowie i studenci, ludzie dobrze sytuowani (o dochodach *per capita* powyżej 1500 zł), żyjący w dobrych warunkach materialnych, mający wyższe wykształcenie, a spośród grup zawodowych – kadra kierownicza i specjaliści (zob. tabele aneksowe).

Nieznacznie lepsze niż przed miesiącem są opinie o **warunkach materialnych gospodarstw domowych** respondentów. Dwie piąte badanych (40%) ocenia je pozytywnie, a prawie połowa (47%) uznaje za przeciętne. Od poprzedniego pomiaru nieco ubyło (o 3 punkty, do 13%) osób niezadowolonych ze swoich warunków bytu – ich odsetek jest obecnie najniższy w całym okresie objętym badaniami (lata 1987 – 2009).

Tabela 6

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2008		2009										
	w procentach												
– dobre	35	38	41	36	36	38	38	42	38	40	34	39	40
– ani dobre, ani złe	42	40	38	46	47	44	46	42	45	45	49	45	47
– złe	23	22	21	18	17	18	16	16	17	15	17	16	13

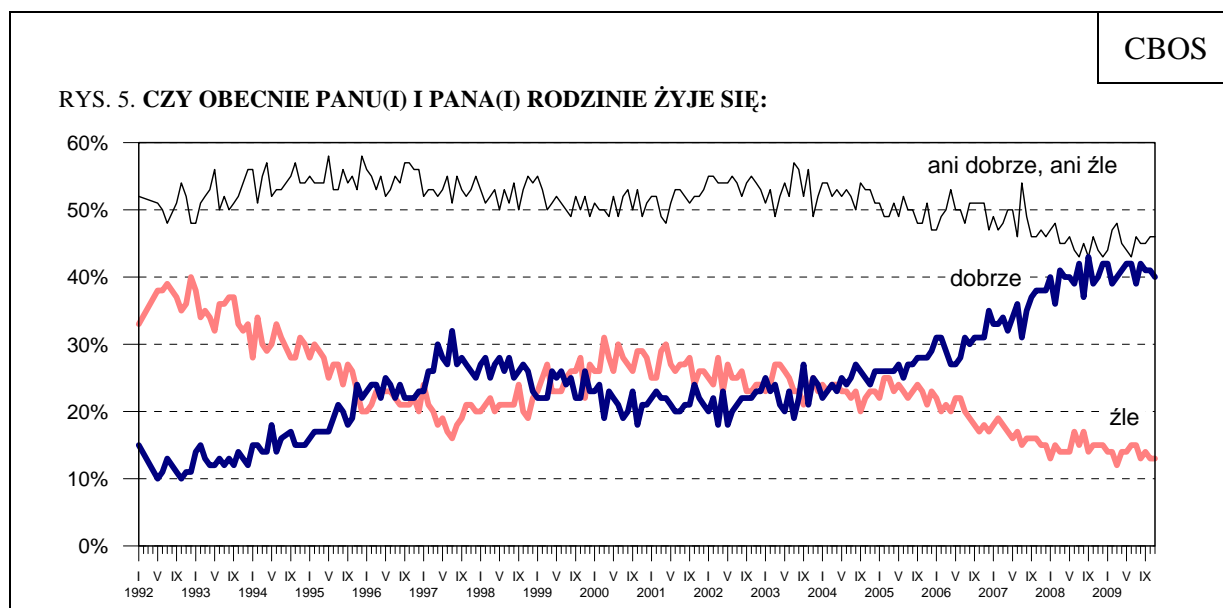

Do marca 1992 roku pytanie brzmiało: „Jak ocenia Pan(i) swoje (rodziny) obecne warunki materialne?“, a środkową kategorią skali było „średnie, przeciętne”

Ponad rok niemal niezmiennie pozostają opinie o **poziomie życia respondentów i ich rodzin**. Obecnie dwie piąte ankietowanych (40%) ocenia sytuację swoją i swojej rodziny jako dobrą, niespełna połowa (47%) uważa ją za przeciętną, a ponad jedna ósma (13%) wyraża niezadowolone.

Tabela 7

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2008		2009										
	w procentach												
– dobrze	40	42	42	39	40	41	42	42	39	42	41	41	40
– ani dobrze, ani źle	44	43	44	47	48	45	44	43	46	45	45	46	47
– źle	15	15	14	14	12	14	14	15	15	13	14	13	13
Trudno powiedzieć	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

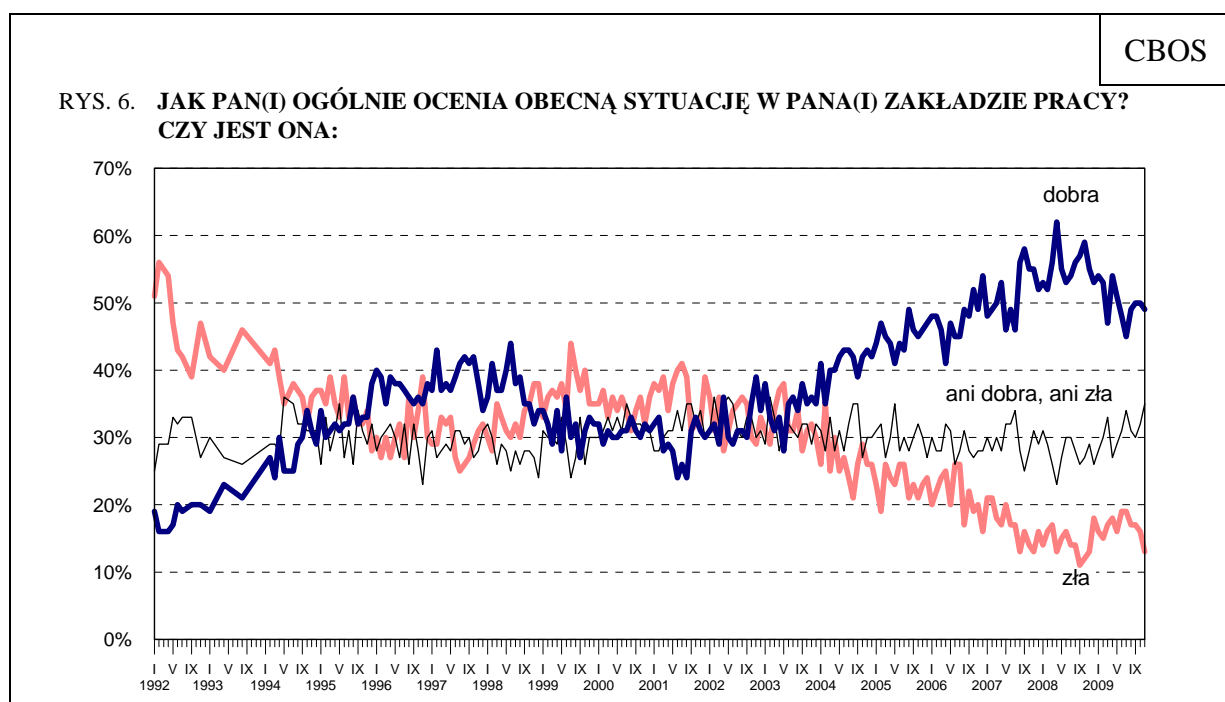
Pominięto „trudno powiedzieć”

Oceny sytuacji materialnej i poziomu życia są wyraźnie zróżnicowane społecznie (zob. tabele aneksowe). Najbardziej zadowoleni z tej sfery życia są badani mający najwyższe dochody na osobę w rodzinie, najlepiej wykształceni, przedstawiciele kadry kierowniczej i specjaliści z wyższym wykształceniem, średni personel i technicy, pracownicy administracyjno-biurowi oraz uczniowie i studenci, respondenci najmłodsi (w wieku od 18 do 24 lat). Natomiast najgorzej oceniają sytuację swoją i rodziny bezrobotni, renciści, badani mający podstawowe wykształcenie i najniższe dochody na osobę, a spośród grup zawodowych – rolnicy i robotnicy niewykwalifikowani.

Nieco lepsze niż w październiku są opinie o **sytuacji w zakładach pracy** respondentów. Co drugi zatrudniony (49%) pozytywnie ocenia kondycję swojego miejsca pracy, ponad jedna trzecia (35%, wzrost o 3 punkty) uznaje ją za przeciętną, a mniej więcej co ósmy (13%, spadek o 3 punkty) – za złą.

Tabela 8

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2008		2009										
	w procentach												
N*	482	470	507	485	458	512	529	501	547	507	531	511	487
– dobra	55	53	54	53	47	54	51	48	45	49	50	50	49
– ani dobra, ani zła	29	26	28	30	33	27	29	31	34	31	30	32	35
– zła	13	18	16	15	17	18	16	19	19	17	17	16	13
Trudno powiedzieć	3	3	2	2	3	1	4	2	2	3	3	2	3

Odporzeczy osób aktywnych zawodowo. Pominięto „trudno powiedzieć”

Kondycję swoich zakładów pracy szczególnie dobrze oceniają pracownicy mający najwyższe dochody *per capita*, żyjący w dobrych warunkach materialnych. Spośród grup zawodowych do najbardziej zadowolonych należą: średni personel i technicy oraz kadra kierownicza i specjaliści. Lepsze od innych oceny deklarują też ludzie z wyższym wykształceniem oraz najmlodszy badani, a także mieszkańcy wielkich miast. Natomiast najgorzej sytuację w swoim miejscu pracy postrzegają rolnicy oraz pracownicy żyjący w złych warunkach materialnych, mający najniższe dochody na osobę w rodzinie (zob. tabele aneksowe).

PRZEWIDYWANIA

Nieco gorsze niż przed miesiącem są przewidywania dotyczące **rozwoju ogólnej sytuacji w kraju w najbliższym roku**. Ponad jedna czwarta badanych (29%) spodziewa się jej pogorszenia, a zaledwie co szósty respondent (16%, spadek o 3 punkty) oczekuje poprawy. Niemal co drugi ankietowany (48%) uważa, że w ciągu roku sytuacja w Polsce się nie zmieni.

Tabela 9

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2008		2009										
	w procentach												
Poprawi się	15	13	20	14	16	16	18	15	14	21	20	19	16
Nie zmieni się	54	50	44	40	40	47	49	50	51	49	49	49	48
Pogorszy się	25	31	30	41	40	30	28	30	30	25	26	27	29
Trudno powiedzieć	5	6	6	5	4	7	5	5	5	5	5	5	7

W potencjalnych elektoratach optymizmem wyróżniają się wyborcy PO, natomiast stosunkowo najgorsze są przewidywania zwolenników PiS oraz SLD.

Tabela 10

Potencjalne elektoraty*	Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?			
	Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	37	46	13	4
PSL**	22	64	14	0
SLD	18	55	27	0
PiS	13	42	38	7
Niezdecydowani, na kogo głosować	19	44	25	12
Niezdecydowani, czy wezmą udział w wyborach	10	55	28	7
Niezamierzający brać udziału w wyborach	7	48	39	6

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach do Sejmu i Senatu
 ** Odpowiedzi potencjalnych wyborców PSL należy traktować ostrożnie z powodu niewielkiej ich liczebności w badanej próbie

Stabilne pozostały prognozy **sytuacji politycznej** w kraju. Co piąty badany (20%) przewiduje jej pogorszenie, a ponad jedna ósma (13%) oczekuje poprawy. Większość respondentów (59%) nie spodziewa się żadnych znaczących zmian na polskiej scenie politycznej.

Gorsze niż w październiku okazały się prognozy **poziomu życia ankietowanych i ich rodzin** – prawie co piąty respondent (18%, spadek o 3 punkty) spodziewa się poprawy, a niemal jedna szóstka (16%, wzrost o 3 punkty) przewiduje pogorszenie. Większość badanych (60%) uważa, że ich sytuacja pozostanie bez zmian.

Tabela 14

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2008		2009										
	w procentach												
– lepiej	19	21	22	18	16	19	18	18	18	21	20	21	18
– tak samo	56	54	52	53	56	57	58	60	57	56	57	60	60
– gorzej	18	18	18	20	22	17	14	14	19	16	16	13	16
Trudno powiedzieć	7	7	7	9	6	7	10	8	6	7	7	6	6

Podobne do uzyskanych w październiku są przewidywania pracowników dotyczące sytuacji w ich **zakładach pracy** w najbliższym roku. Ponad połowa zatrudnionych (54%, spadek o 4 punkty) nie oczekuje zmian, co czwarty (26%) ma nadzieję na poprawę, a co siódmy (14%) obawia się pogorszenia kondycji swojego miejsca pracy.

Tabela 15

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2008		2009										
	w procentach												
N*	483	471	507	487	461	513	531	501	547	507	531	512	487
– poprawi się	21	29	27	18	12	22	22	17	22	24	25	25	26
– pozostanie bez zmian	61	49	52	57	61	59	61	60	59	59	57	58	54
– pogorszy się	10	15	12	17	19	15	10	16	14	12	11	12	14
Trudno powiedzieć	8	7	9	8	8	4	7	7	5	5	7	5	6

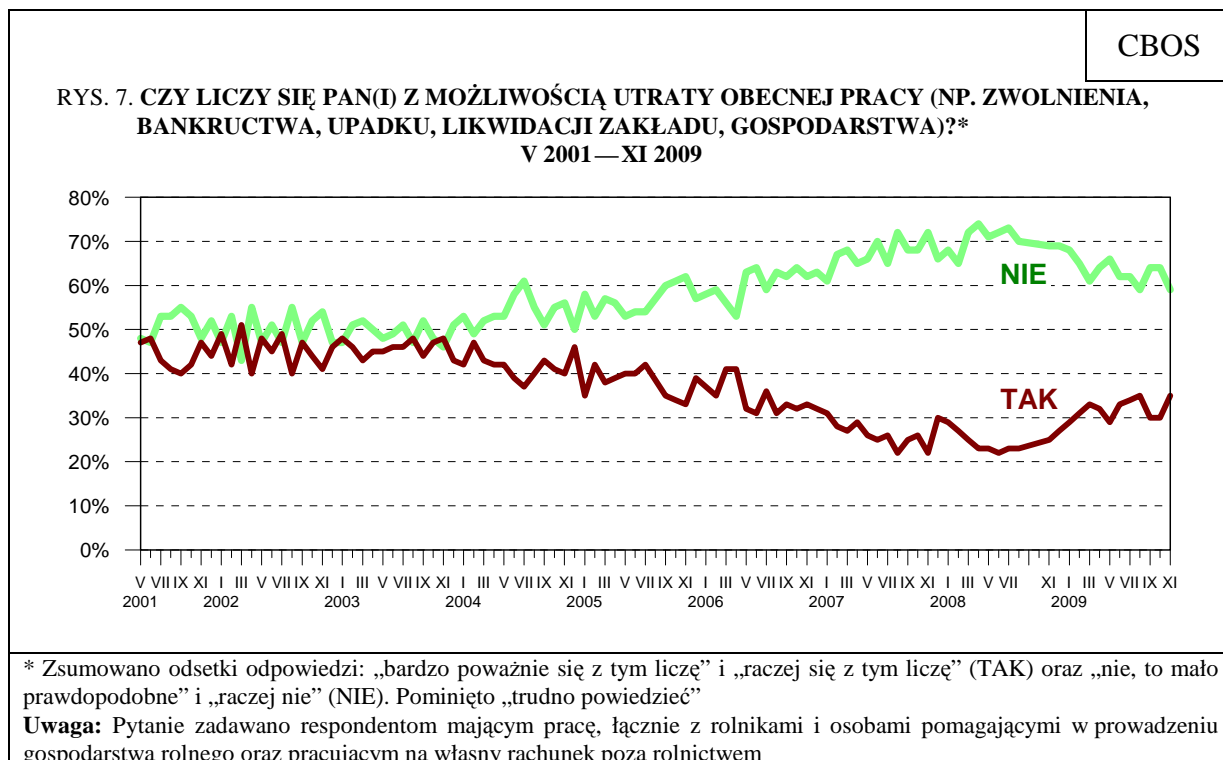
BEZPIECZEŃSTWO ZATRUDNIENIA I SYTUACJA NA LOKALNYCH RYNKACH PRACY

W ciągu ostatniego miesiąca pogorszyły się opinie pracowników o bezpieczeństwie ich zatrudnienia. Nadal jednak większość respondentów aktywnych zawodowo (59%, spadek o 5 punktów) nie spodziewa się **utruty pracy**. Zagrożenie takie odczuwa ponad jedna trzecia z nich (35%, wzrost o 5 punktów), w tym sześciu na stu (6%) bardzo poważnie obawia się bezrobocia.

Tabela 16

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań																									
	XI '08 (N=483)	XII '08 (N=473)	I '09 (N=508)	II '09 (N=488)	III '09 (N=461)	IV '09 (N=513)	V '09 (N=531)	VI '09 (N=501)	VII '09 (N=547)	VIII '09 (N=507)	IX '09 (N=527)	X '09 (N=512)	XI '09 (N=488)													
	w procentach																									
Bardzo poważnie się z tym liczę	3	25	5	27	7	29	6	31	7	33	6	32	5	29	8	33	9	34	7	35	6	30	8	30	6	35
Raczej tak	22	22	22	22	25	26	26	24	25	25	28	24	22	29	25	25	28	24	22	22	29	22	22	29	29	29
Raczej nie	36	37	37	37	39	33	35	35	33	34	32	35	39	36	33	34	32	35	39	36	36	39	36	36	36	36
Nie, to mało prawdopodobne	33	69	69	68	65	61	64	66	62	62	62	59	64	64	59	59	64	64	64	59	59	64	64	59	59	59
Trudno powiedzieć	5	5	4	4	3	3	4	4	6	6	4	4	5	5	5	5	4	4	6	6	6	6	6	6	6	6

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

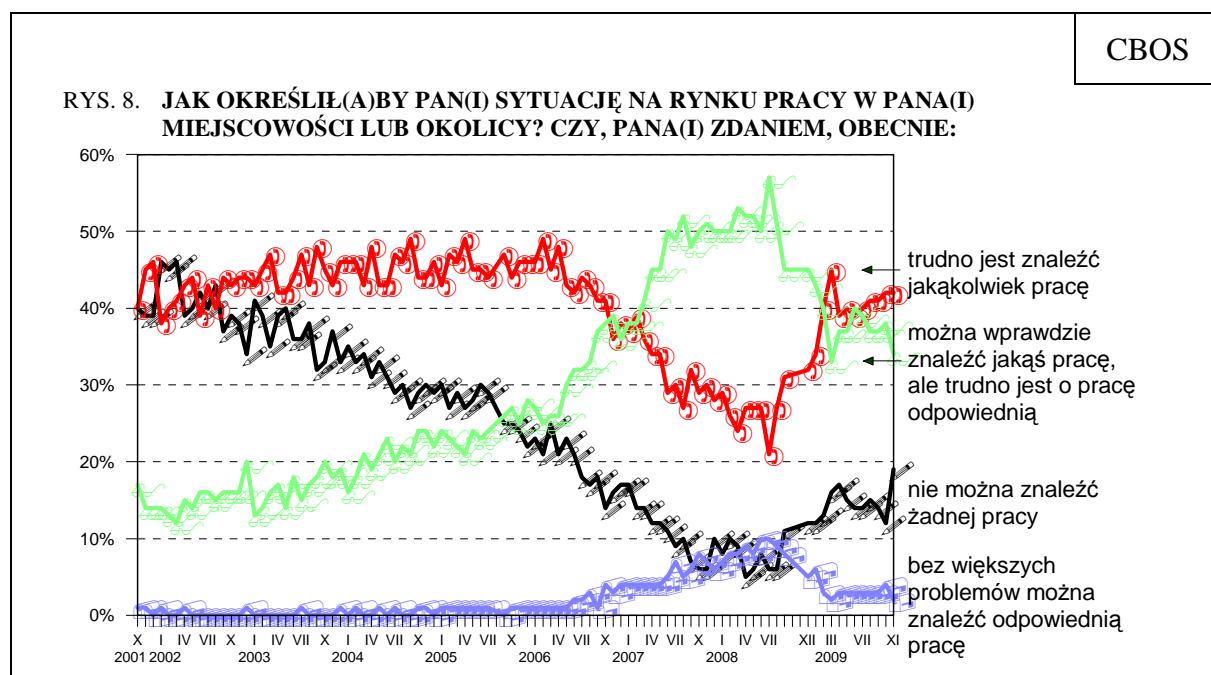
W większości porównywanych środowisk pracowniczych przeważają osoby spokojne o swoje miejsca pracy. Wyjątek stanowią pracownicy żyjący w złych warunkach materialnych, najgorzej sytuowani, mający podstawowe wykształcenie oraz robotnicy (wśród tych ostatnich – bez względu na to, czy są wykwalifikowani czy też nie – niemal co drugi czuje się zagrożony bezrobociem). Natomiast poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia najczęściej deklarują rolnicy (co wynika ze specyfiki ich sytuacji zawodowej), a także średni personel

i technicy, pracujący na własny rachunek poza rolnictwem oraz kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem. Do grona tego należą także pracownicy o najwyższych dochodach, zadowoleni ze swoich warunków materialnych oraz mieszkańcy wielkich miast (zob. tabele aneksowe).

Znacznie gorsze niż przed miesiącem są także opinie o **sytuacji na lokalnych rynkach pracy**. Przybyło badanych (o 7 punktów, do 19%), którzy uważają, że w ich miejscowości lub okolicy nie można znaleźć żadnej pracy, a ponad dwie piąte ankietowanych (42%) sądzi, że zatrudnienie jest tam trudno dostępne. W miarę pozytywnie ocenia lokalny rynek pracy ponad jedna trzecia respondentów (36%), a więc znacznie mniej osób (spadek o 6 punktów) niż przed miesiącem, w tym jedynie dwóch na stu badanych uważa, że stosunkowo łatwo jest znaleźć pracę satysfakcjonującą.

Tabela 17

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2008		2009										
	w procentach												
– bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	8	5	6	3	2	3	3	3	3	3	3	4	2
– można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	45	45	43	40	33	37	37	40	39	37	37	38	34
– trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	31	32	34	40	45	39	40	39	40	41	41	42	42
– nie można znaleźć żadnej pracy	11	12	12	13	16	17	15	14	14	15	14	12	19
Trudno powiedzieć	5	6	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	3

Pominięto „trudno powiedzieć”

Przewagę negatywnych opinii o lokalnym rynku pracy odnotowujemy od początku 2009 roku, obecnie jednak jest ona wyjątkowo znacząca. Wiąże się to z falą zwolnień na wielu lokalnych rynkach pracy (spowodowaną spowolnieniem gospodarczym w kraju) oraz napływem tegorocznych absolwentów.

Opinie o lokalnych rynkach pracy są silnie zróżnicowane społecznie (zob. tabele aneksowe). Zależą od położenia społecznego i wielkości miejsca zamieszkania badanych. Najbardziej krytyczni są bezrobotni, rolnicy, mieszkańcy wsi, renciści, ludzie żyjący w złych warunkach materialnych, najgorzej sytuowani. Natomiast im badani są lepiej wykształceni i sytuowani, mają lepsze warunki materialne i wyższą pozycję zawodową, tym na ogół lepiej oceniają sytuację na lokalnym rynku pracy. Szczególnie wyróżniają się pod tym względem mieszkańcy środowisk wielkomiejskich oraz pracujący na własny rachunek poza rolnictwem.

Badania przeprowadzone na początku listopada ukazują spadek nastrojów społecznych. Świadczy o tym przede wszystkim pogorszenie w ostatnim miesiącu ocen sytuacji panującej na lokalnych rynkach pracy oraz wzrost obaw przed bezrobociem wśród osób mających zatrudnienie. Gorsze niż w październiku okazały się również oceny stanu krajowej gospodarki oraz przewidywania dotyczące poziomu życia rodzin w najbliższym roku, a także opinie o kierunku, w jakim zmierza ogólna sytuacja w kraju.

Opracowała
Bogna WCIÓRKA

A N E K S

Tabela 1

		Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?			Liczba osób
		W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		26	57	17	1022
Płeć	Mężczyźni	30	54	16	479
	Kobiety	23	60	17	543
Wiek	18-24 lata	33	51	16	142
	25-34	27	57	15	193
	35-44	29	53	18	145
	45-54	21	60	19	186
	55-64	28	58	15	171
	65 lat i więcej	21	62	17	185
Miejsce zamieszkania	Wieś	21	61	18	388
	Miasto do 20 tys.	24	61	15	135
	20-100 tys.	24	57	19	193
	101-500 tys.	34	52	14	163
	501 tys. i więcej mieszk.	37	50	13	142
Wykształcenie	Podstawowe	22	60	17	272
	Zasadnicze zawodowe	19	64	17	257
	Średnie	29	56	15	348
	Wyższe	41	41	18	146
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	41	41	18	78
	Średni personel, technicy	44	44	11	40
	Pracownicy adm.-biurowi	27	59	15	69
	Pracownicy usług	23	64	14	60
	Robotnicy wykwalifikowani	28	61	11	120
	Robotnicy niewykwalifik.	27	58	15	59
	Rolnicy	13	67	19	54
Pracujący na własny rach.	31	49	20	41	
Bierni zawodowo	Renciści	17	61	21	88
	Emeryci	23	62	15	218
	Uczniowie i studenci	37	42	22	83
	Bezrobotni	17	70	13	61
	Gospodynie domowe i inni	22	49	29	52
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	32	52	16	113
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	36	53	11	106
	sekt. pryw. poza rolnict.	29	55	16	222
	prywatnym gosp. rolnym	15	70	15	47
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	19	65	16	164
	501-750	19	64	17	176
	751-1000	26	63	11	184
	1001-1500	33	54	13	140
	Powyżej 1500 zł	46	40	14	113
Ocena własnych war. mater.	Złe	13	75	13	134
	Średnie	19	63	18	482
	Dobre	40	44	16	405
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	20	69	11	62
	Raz w tygodniu	24	57	18	498
	1-2 razy w miesiącu	26	59	15	139
	Kilka razy w roku	28	57	15	226
	W ogóle nie uczestniczy	37	45	18	97
Poglądy polityczne	Lewica	30	62	8	132
	Centrum	29	55	16	325
	Prawica	30	58	12	286
	Trudno powiedzieć	17	57	26	279

Tabela 2

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:				Liczba osób	
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć		
		%	%	%	%		
Ogółem		8	36	50	6	1020	
Płeć	Mężczyźni	11	35	51	3	479	
	Kobiety	5	37	50	8	541	
Wiek	18-24 lata	10	44	42	5	142	
	25-34	9	40	49	2	193	
	35-44	11	41	41	7	145	
	45-54	6	32	58	4	186	
	55-64	6	31	57	6	170	
	65 lat i więcej	6	32	52	11	185	
Miejsce zamieszkania	Wieś	4	35	52	9	387	
	Miasto do 20 tys.	8	37	51	4	135	
	20-100 tys.	11	34	50	4	193	
	101-500 tys.	11	38	47	5	163	
Wykształcenie	501 tys. i więcej mieszk.	9	40	48	3	141	
	Podstawowe	3	35	49	13	272	
	Zasadnicze zawodowe	6	34	54	6	257	
	Średnie	10	36	52	2	347	
Wyższe	Wyższe	13	42	43	2	145	
	Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	15	49	36		78
		Średni personel, technicy	26	44	30		40
		Pracownicy adm.-biurowi	15	31	52	2	69
Pracownicy usług		3	37	56	3	60	
Robotnicy wykwalifikowani		10	27	62	1	120	
Robotnicy niewykwalifik.		1	41	47	11	59	
Rolnicy		2	37	52	9	54	
Pracujący na własny rach.		3	36	61		41	
Bierni zawodowo	Renciści	3	28	55	14	88	
	Emeryci	6	32	55	8	217	
	Uczniowie i studenci	10	55	29	6	83	
	Bezrobotni	4	39	48	9	61	
	Gospodynie domowe i inni	8	32	52	8	52	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	16	38	44	2	113	
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	11	32	54	3	106	
	sekt. pryw. poza rolnict.	8	37	53	2	222	
	prywatnym gosp. rolnym	2	39	51	8	47	
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	3	38	52	7	163	
	501-750	4	34	54	8	176	
	751-1000	5	37	52	5	184	
	1001-1500	11	39	46	4	139	
	Powyżej 1500 zł	13	42	44		113	
Ocena własnych war. mater.	Złe	3	25	62	10	134	
	Średnie	5	34	55	5	482	
	Dobre	12	42	41	5	405	
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	7	29	54	11	62	
	Raz w tygodniu	8	36	50	6	497	
	1-2 razy w miesiącu	7	42	47	4	138	
	Kilka razy w roku	6	37	53	4	226	
	W ogóle nie uczestniczy	12	33	45	10	97	
Poglądy polityczne	Lewica	10	33	56	1	131	
	Centrum	10	38	51	1	325	
	Prawica	9	38	51	2	286	
	Trudno powiedzieć	3	34	45	17	279	

Tabela 3

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		17	39	39	5	1022
Płeć	Mężczyźni	21	39	38	3	479
	Kobiety	13	40	41	6	543
Wiek	18-24 lata	30	42	22	6	142
	25-34	16	45	38	1	193
	35-44	16	43	35	6	145
	45-54	11	41	43	5	186
	55-64	16	35	45	4	171
	65 lat i więcej	13	31	50	6	185
Miejsce zamieszkania	Wieś	13	36	44	7	388
	Miasto do 20 tys.	10	42	46	2	135
	20-100 tys.	20	37	39	4	193
	101-500 tys.	22	40	35	3	163
	501 tys. i więcej mieszk.	24	48	26	2	142
Wykształcenie	Podstawowe	15	31	46	8	272
	Zasadnicze zawodowe	12	35	48	5	257
	Średnie	17	44	36	3	348
	Wyższe	28	50	20	1	146
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	28	53	19		78
	Średni personel, technicy	17	60	23		40
	Pracownicy adm.-biurowi	15	44	41		69
	Pracownicy usług	21	46	30	3	60
	Robotnicy wykwalifikowani	13	40	44	3	120
	Robotnicy niewykwalifik.	17	34	42	6	59
	Rolnicy	7	33	52	9	54
Pracujący na własny rach.	22	39	39		41	
Bierni zawodowo	Renciści	15	29	45	11	88
	Emeryci	13	33	51	3	218
	Uczniowie i studenci	35	46	13	7	83
	Bezrobotni	6	38	52	5	61
	Gospodynie domowe i inni	14	37	36	13	52
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	22	47	30	1	113
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	19	47	30	5	106
	sekt. pryw. poza rolnict.	18	41	40	1	222
	prywatnym gosp. rolnym	9	32	51	8	47
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	14	35	45	6	164
	501-750	13	42	38	7	176
	751-1000	15	40	43	2	184
	1001-1500	15	44	37	3	140
	Powyżej 1500 zł	30	47	21	2	113
Ocena własnych war. mater.	Złe	6	22	64	8	134
	Średnie	12	41	43	5	482
	Dobre	26	43	27	3	405
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	12	38	45	5	62
	Raz w tygodniu	16	40	39	5	498
	1-2 razy w miesiącu	14	44	38	4	139
	Kilka razy w roku	15	39	43	3	226
	W ogóle nie uczestniczy	30	33	32	6	97
Poglądy polityczne	Lewica	20	36	42	2	132
	Centrum	18	45	36	1	325
	Prawica	19	40	38	2	286
	Trudno powiedzieć	11	34	43	12	279

Tabela 4

		Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:			Liczba osób
		złe	ani dobre, ani złe	dobrze	
		%	%	%	
Ogółem		13	47	40	1022
Płeć	Mężczyźni	12	43	45	479
	Kobiety	14	51	35	543
Wiek	18-24 lata	9	35	56	142
	25-34	10	45	45	193
	35-44	6	45	49	145
	45-54	14	49	37	186
	55-64	19	53	28	171
	65 lat i więcej	19	54	27	185
Miejsce zamieszkania	Wieś	16	51	33	388
	Miasto do 20 tys.	9	46	44	135
	20-100 tys.	12	42	45	193
	101-500 tys.	17	45	38	163
	501 tys. i więcej mieszk.	6	47	47	142
Wykształcenie	Podstawowe	26	51	23	272
	Zasadnicze zawodowe	14	55	32	257
	Średnie	7	46	47	348
	Wyższe	3	30	67	146
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	5	34	62	78
	Średni personel, technicy		34	66	40
	Pracownicy adm.-biurowi	4	33	63	69
	Pracownicy usług	6	52	43	60
	Robotnicy wykwalifikowani	8	56	37	120
	Robotnicy niewykwalifik.	17	44	38	59
	Rolnicy	24	41	36	54
	Pracujący na własny rach.	9	32	60	41
Bierni zawodowo	Renciści	25	54	20	88
	Emeryci	17	59	24	218
	Uczniowie i studenci	7	41	52	83
	Bezrobotni	30	48	22	61
		Gospodynie domowe i inni	9	43	48
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	2	34	64	113
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	6	40	54	106
	sekt. pryw. poza rolnict.	9	47	44	222
	prywatnym gosp. rolnym	22	43	35	47
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	25	44	31	164
	501-750	15	58	27	176
	751-1000	11	52	37	184
	1001-1500	5	47	48	140
	Powyżej 1500 zł		21	79	113
Ocena własnych war. mater.	Złe	100			134
	Średnie		100		482
	Dobre			100	405
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	14	54	32	62
	Raz w tygodniu	10	49	41	498
	1-2 razy w miesiącu	10	54	36	139
	Kilka razy w roku	18	41	40	226
	W ogóle nie uczestniczy	20	38	42	97
Poglądy polityczne	Lewica	18	37	44	132
	Centrum	9	50	41	325
	Prawica	10	42	48	286
	Trudno powiedzieć	18	54	28	279

Tabela 5

		Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:				Liczba osób
		dobrze	ani dobrze, ani źle	źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		40	47	13	0	1021
Płeć	Mężczyźni	44	44	12	0	478
	Kobiety	37	48	15		543
Wiek	18-24 lata	67	27	6		142
	25-34	50	43	8		193
	35-44	41	51	8		143
	45-54	34	49	17		186
	55-64	24	55	21		171
	65 lat i więcej	29	51	19	0	185
Miejsce zamieszkania	Wieś	33	52	16		387
	Miasto do 20 tys.	40	49	11		135
	20-100 tys.	43	42	14		193
	101-500 tys.	42	42	15		163
	501 tys. i więcej mieszk.	54	41	5	1	142
Wykształcenie	Podstawowe	23	52	24		272
	Zasadnicze zawodowe	29	57	14	0	255
	Średnie	49	42	9		348
	Wyższe	71	26	3		146
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	71	25	5		78
	Średni personel, technicy	73	27			40
	Pracownicy adm.-biurowi	63	33	4		69
	Pracownicy usług	45	47	8		60
	Robotnicy wykwalifikowani	38	55	7		120
	Robotnicy niewykwalifik.	32	47	21		59
	Rolnicy	21	59	19		53
Pracujący na własny rach.	48	44	8		41	
Bierni zawodowo	Renciści	16	49	35		88
	Emeryci	26	58	16	0	218
	Uczniowie i studenci	69	28	3		83
	Bezrobotni	21	49	30		61
	Gospodynie domowe i inni	37	55	8		52
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	67	31	2		113
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	56	36	8		106
	sekt. prywat. poza rolnict.	42	48	9		222
	prywatnym gosp. rolnym	26	53	21		46
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	29	49	21		164
	501-750	27	59	14		176
	751-1000	37	52	11		184
	1001-1500	48	43	9		140
	Powyżej 1500 zł	76	24	1		113
Ocena własnych war. mater.	Złe	9	28	62	1	133
	Średnie	17	74	10		482
	Dobre	78	20	2		405
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	41	38	21		62
	Raz w tygodniu	38	52	10		497
	1-2 razy w miesiącu	43	46	11		139
	Kilka razy w roku	42	40	18		226
	W ogóle nie uczestniczy	42	39	18	1	97
Poglądy polityczne	Lewica	44	40	16		132
	Centrum	43	46	11		325
	Prawica	46	44	10		286
	Trudno powiedzieć	29	52	19	0	277

Tabela 6

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		49	35	13	3	487
Płeć	Mężczyźni	50	36	10	4	274
	Kobiety	47	34	17	2	213
Wiek	18-24 lata	58	23	10	9	56
	25-34	56	28	14	2	147
	35-44	40	42	14	4	125
	45-54	42	43	14	1	117
	55-64	51	35	11	3	36
	65 lat i więcej	64	36			6
Miejsce zamieszkania	Wieś	39	42	14	5	173
	Miasto do 20 tys.	55	30	13	2	64
	20-100 tys.	51	38	8	2	89
	101-500 tys.	52	31	16	2	70
	501 tys. i więcej mieszk.	58	26	14	2	90
Wykształcenie	Podstawowe	39	36	20	6	41
	Zasadnicze zawodowe	43	38	14	5	145
	Średnie	49	38	10	3	184
	Wyższe	58	27	14	1	116
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	60	26	14		74
	Średni personel, technicy	68	30	2		38
	Pracownicy adm.-biurowi	54	31	13	2	65
	Pracownicy usług	43	44	10	3	57
	Robotnicy wykwalifikowani	48	37	13	3	103
	Robotnicy niewykwalifik.	57	27	13	3	54
	Rolnicy	10	51	29	11	47
	Pracujący na własny rach.	46	39	11	3	41
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	63	29	9		112
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	48	36	13	3	106
	sekt. prywat. poza rolnict.	49	35	13	3	222
	prywatnym gosp. rolnym	16	50	26	8	47
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	35	40	21	4	69
	501-750	51	32	16	1	74
	751-1000	49	38	8	5	96
	1001-1500	43	39	18		53
	Powyżej 1500 zł	71	23	6		77
Ocena własnych war. mater.	Złe	28	33	20	19	40
	Średnie	36	43	18	2	204
	Dobre	63	29	8	1	243
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	67	27		6	17
	Raz w tygodniu	51	37	10	2	225
	1-2 razy w miesiącu	41	41	14	4	77
	Kilka razy w roku	47	31	19	4	132
	W ogóle nie uczestniczy	47	34	16	3	36
Poglądy polityczne	Lewica	43	41	16		66
	Centrum	48	38	11	2	178
	Prawica	56	28	12	3	147
	Trudno powiedzieć	42	36	16	6	96

Tabela 7

		Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?				Liczba osób
		Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		16	48	29	7	1022
Płeć	Mężczyźni	19	48	28	6	479
	Kobiety	13	49	31	8	543
Wiek	18-24 lata	29	50	14	7	142
	25-34	15	51	29	5	193
	35-44	14	57	25	4	145
	45-54	13	45	34	8	186
	55-64	15	45	34	6	171
	65 lat i więcej	10	45	36	9	185
Miejsce zamieszkania	Wieś	10	49	30	10	388
	Miasto do 20 tys.	16	54	25	4	135
	20-100 tys.	20	47	30	2	193
	101-500 tys.	19	46	30	5	163
	501 tys. i więcej mieszk.	19	45	29	7	142
Wykształcenie	Podstawowe	12	43	33	12	272
	Zasadnicze zawodowe	10	53	29	8	257
	Średnie	19	48	30	3	348
	Wyższe	22	51	22	5	146
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	19	53	23	6	78
	Średni personel, technicy	26	41	31	3	40
	Pracownicy adm.-biurowi	23	45	28	5	69
	Pracownicy usług	14	49	36	1	60
	Robotnicy wykwalifikowani	18	48	26	7	120
	Robotnicy niewykwalifik.	7	58	31	4	59
	Rolnicy	3	61	24	12	54
	Pracujący na własny rach.	17	49	31	3	41
Bierni zawodowo	Renciści	6	43	34	16	88
	Emeryci	12	47	37	5	218
	Uczniowie i studenci	31	52	7	10	83
	Bezrobotni	14	46	33	8	61
	Gospodynie domowe i inni	18	42	32	8	52
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	17	55	24	5	113
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	16	51	26	7	106
	sekt. pryw. poza rolnict.	18	48	30	4	222
	prywatnym gosp. rolnym	5	55	30	10	47
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	10	47	36	7	164
	501-750	12	57	23	9	176
	751-1000	17	43	35	5	184
	1001-1500	20	51	25	5	140
	Powyżej 1500 zł	25	51	24		113
Ocena własnych war. mater.	Złe	9	37	44	10	134
	Średnie	8	52	33	7	482
	Dobre	27	48	20	5	405
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	10	38	47	5	62
	Raz w tygodniu	15	50	28	7	498
	1-2 razy w miesiącu	13	56	24	7	139
	Kilka razy w roku	16	48	31	5	226
	W ogóle nie uczestniczy	24	38	28	9	97
Poglądy polityczne	Lewica	18	50	32	1	132
	Centrum	16	53	28	3	325
	Prawica	21	46	27	7	286
	Trudno powiedzieć	8	45	32	14	279

Tabela 8

		Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:				Liczba osób
		poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		13	59	20	8	1022
Płeć	Mężczyźni	14	59	20	6	479
	Kobiety	11	58	21	9	543
Wiek	18-24 lata	18	65	9	8	142
	25-34	15	62	17	5	193
	35-44	12	65	16	6	145
	45-54	11	58	25	6	186
	55-64	11	54	25	10	171
	65 lat i więcej	9	50	29	12	185
Miejsce zamieszkania	Wieś	8	58	23	10	388
	Miasto do 20 tys.	10	64	20	5	135
	20-100 tys.	12	61	19	8	193
	101-500 tys.	22	49	20	8	163
	501 tys. i więcej mieszk.	16	62	17	5	142
Wykształcenie	Podstawowe	7	53	24	16	272
	Zasadnicze zawodowe	10	60	21	8	257
	Średnie	15	63	19	4	348
	Wyższe	22	57	18	4	146
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	22	62	16		78
	Średni personel, technicy	25	66	9		40
	Pracownicy adm.-biurowi	18	65	13	4	69
	Pracownicy usług	5	77	14	5	60
	Robotnicy wykwalifikowani	12	59	23	7	120
	Robotnicy niewykwalifik.	18	58	23	1	59
	Rolnicy	2	67	24	7	54
	Pracujący na własny rach.	17	47	30	6	41
Bierni zawodowo	Renciści	3	50	26	21	88
	Emeryci	11	54	27	9	218
	Uczniowie i studenci	22	61	7	11	83
	Bezrobotni	5	65	18	12	61
	Gospodynie domowe i inni	13	48	28	10	52
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	16	64	17	3	113
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	17	63	15	5	106
	sekt. pryw. poza rolnict.	16	62	19	3	222
	prywatnym gosp. rolnym	4	67	24	6	47
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	7	62	22	9	164
	501-750	10	61	19	11	176
	751-1000	13	57	23	7	184
	1001-1500	14	58	21	7	140
	Powyżej 1500 zł	24	56	20	1	113
Ocena własnych war. mater.	Złe	7	47	31	15	134
	Średnie	9	64	19	8	482
	Dobre	18	57	19	6	405
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	8	54	29	9	62
	Raz w tygodniu	12	61	20	7	498
	1-2 razy w miesiącu	14	62	16	8	139
	Kilka razy w roku	13	58	21	8	226
	W ogóle nie uczestniczy	16	48	23	13	97
Poglądy polityczne	Lewica	17	60	20	3	132
	Centrum	13	66	17	4	325
	Prawica	16	58	21	4	286
	Trudno powiedzieć	6	51	24	19	279

Tabela 9

		Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:				Liczba osób
		poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		20	53	20	7	1022
Płeć	Mężczyźni	25	50	20	5	479
	Kobiety	15	56	21	8	543
Wiek	18-24 lata	26	55	9	10	142
	25-34	22	56	20	2	193
	35-44	19	63	14	4	145
	45-54	21	52	22	5	186
	55-64	20	47	24	8	171
	65 lat i więcej	12	49	29	10	185
Miejsce zamieszkania	Wieś	14	53	24	9	388
	Miasto do 20 tys.	16	60	20	4	135
	20-100 tys.	23	54	19	5	193
	101-500 tys.	27	46	22	5	163
	501 tys. i więcej mieszk.	27	56	11	6	142
Wykształcenie	Podstawowe	12	50	24	14	272
	Zasadnicze zawodowe	16	53	25	5	257
	Średnie	22	58	17	3	348
	Wyższe	34	48	14	4	146
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	33	53	14	1	78
	Średni personel, technicy	30	60	10		40
	Pracownicy adm.-biurowi	31	52	11	6	69
	Pracownicy usług	22	60	17	1	60
	Robotnicy wykwalifikowani	18	55	21	6	120
	Robotnicy niewykwalifik.	16	65	19		59
	Rolnicy	6	59	28	7	54
Pracujący na własny rach.	25	49	23	4	41	
Bierni zawodowo	Renciści	11	49	23	17	88
	Emeryci	15	50	28	6	218
	Uczniowie i studenci	30	47	10	13	83
	Bezrobotni	13	55	24	8	61
	Gospodynie domowe i inni	21	52	19	8	52
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	26	56	15	3	113
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	23	63	10	4	106
	sekt. pryw. poza rolnict.	24	53	20	3	222
	prywatnym gosp. rolnym	6	62	26	6	47
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	12	53	27	8	164
	501-750	14	62	14	10	176
	751-1000	22	50	23	5	184
	1001-1500	20	53	21	6	140
	Powyżej 1500 zł	39	47	12	2	113
Ocena własnych war. mater.	Złe	13	46	30	11	134
	Średnie	15	58	22	6	482
	Dobre	28	51	16	5	405
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	14	56	23	7	62
	Raz w tygodniu	18	55	21	6	498
	1-2 razy w miesiącu	21	55	18	6	139
	Kilka razy w roku	22	50	21	7	226
	W ogóle nie uczestniczy	29	47	16	9	97
Poglądy polityczne	Lewica	25	56	17	2	132
	Centrum	22	55	19	4	325
	Prawica	25	51	21	3	286
	Trudno powiedzieć	10	53	23	15	279

Tabela 10

		Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:				Liczba osób
		lepiej niż obecnie	tak samo jak obecnie	gorzej	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		18	60	16	6	1022
Płeć	Mężczyźni	21	60	13	6	479
	Kobiety	16	60	17	7	543
Wiek	18-24 lata	35	53	4	7	142
	25-34	31	51	12	6	193
	35-44	16	65	10	8	145
	45-54	15	63	17	5	186
	55-64	10	63	20	6	171
	65 lat i więcej	5	63	26	6	185
Miejsce zamieszkania	Wieś	15	60	17	8	388
	Miasto do 20 tys.	12	73	10	4	135
	20-100 tys.	17	61	16	5	193
	101-500 tys.	26	49	19	5	163
	501 tys. i więcej mieszk.	26	57	11	6	142
Wykształcenie	Podstawowe	12	52	27	9	272
	Zasadnicze zawodowe	20	61	12	8	257
	Średnie	19	63	13	5	348
	Wyższe	27	64	7	2	146
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	17	70	8	5	78
	Średni personel, technicy	27	71		2	40
	Pracownicy adm.-biurowi	28	57	10	6	69
	Pracownicy usług	36	45	16	3	60
	Robotnicy wykwalifikowani	21	63	12	4	120
	Robotnicy niewykwalifik.	16	58	20	6	59
	Rolnicy	12	63	18	7	54
Pracujący na własny rach.	22	56	13	9	41	
Bierni zawodowo	Renciści	12	54	25	8	88
	Emeryci	8	65	21	6	218
	Uczniowie i studenci	32	56	2	9	83
	Bezrobotni	25	45	22	8	61
	Gospodynie domowe i inni	8	61	21	10	52
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	19	67	10	4	113
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	27	55	13	4	106
	sekt. pryw. poza rolnict.	27	58	9	6	222
	prywatnym gosp. rolnym	10	66	17	6	47
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	21	52	17	9	164
	501-750	16	62	17	6	176
	751-1000	13	63	17	7	184
	1001-1500	19	64	15	2	140
	Powyżej 1500 zł	28	61	5	6	113
Ocena własnych war. mater.	Złe	12	43	34	10	134
	Średnie	12	64	17	7	482
	Dobre	28	60	8	4	405
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	12	58	27	3	62
	Raz w tygodniu	13	63	17	7	498
	1-2 razy w miesiącu	27	65	5	3	139
	Kilka razy w roku	24	56	14	6	226
	W ogóle nie uczestniczy	25	44	18	13	97
Poglądy polityczne	Lewica	18	64	15	2	132
	Centrum	21	64	12	3	325
	Prawica	22	59	15	4	286
	Trudno powiedzieć	12	54	21	14	279

Tabela 11

		Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:				Liczba osób
		poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		26	54	14	6	487
Płeć	Mężczyźni	31	49	14	6	274
	Kobiety	21	61	14	4	213
Wiek	18-24 lata	32	54	8	6	56
	25-34	30	49	16	5	147
	35-44	21	55	19	5	125
	45-54	26	58	10	6	117
	55-64	23	61	14	3	36
	65 lat i więcej	27	73			6
Miejsce zamieszkania	Wieś	22	56	14	8	173
	Miasto do 20 tys.	22	60	14	4	64
	20-100 tys.	24	56	16	4	89
	101-500 tys.	36	44	16	4	70
	501 tys. i więcej mieszk.	33	53	12	2	90
Wykształcenie	Podstawowe	17	59	15	9	41
	Zasadnicze zawodowe	24	50	19	7	145
	Średnie	26	59	11	4	184
	Wyższe	32	51	14	2	116
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	28	57	15		74
	Średni personel, technicy	27	66	2	5	38
	Pracownicy adm.-biurowi	29	52	13	6	65
	Pracownicy usług	29	49	19	3	57
	Robotnicy wykwalifikowani	30	48	16	7	103
	Robotnicy niewykwalifik.	21	55	16	8	54
	Rolnicy	14	60	15	11	47
	Pracujący na własny rach.	26	58	13	3	41
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	25	59	13	3	112
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	32	49	14	5	106
	sekt. pryw. poza rolnict.	27	53	15	5	222
	prywatnym gosp. rolnym	16	64	12	8	47
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	23	54	16	7	69
	501-750	27	60	9	4	74
	751-1000	26	57	14	3	96
	1001-1500	12	68	18	2	53
	Powyżej 1500 zł	48	46	6		77
Ocena własnych war. mater.	Złe	17	44	20	19	40
	Średnie	14	61	19	6	204
	Dobre	38	50	9	2	243
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	17	62	10	12	17
	Raz w tygodniu	23	60	13	4	225
	1-2 razy w miesiącu	27	55	13	4	77
	Kilka razy w roku	31	46	16	8	132
	W ogóle nie uczestniczy	37	44	19		36
Poglądy polityczne	Lewica	27	56	17		66
	Centrum	27	55	12	6	178
	Prawica	27	54	15	5	147
	Trudno powiedzieć	23	53	15	8	96

Tabela 12

		Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		35	59	6	488
Płeć	Mężczyźni	34	61	6	275
	Kobiety	36	58	6	213
Wiek	18-24 lata	39	53	8	57
	25-34	47	49	4	147
	35-44	31	63	6	125
	45-54	27	66	7	117
	55-64	18	77	5	36
	65 lat i więcej	26	74		6
Miejsce zamieszkania	Wieś	36	57	6	173
	Miasto do 20 tys.	39	54	7	64
	20-100 tys.	31	61	8	89
	101-500 tys.	44	52	4	71
	501 tys. i więcej mieszk.	25	73	2	90
Wykształcenie	Podstawowe	49	41	11	41
	Zasadnicze zawodowe	37	57	5	145
	Średnie	29	64	7	186
	Wyższe	35	62	2	116
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	29	67	4	74
	Średni personel, technicy	23	75	2	38
	Pracownicy adm.-biurowi	36	55	8	65
	Pracownicy usług	40	53	7	57
	Robotnicy wykwalifikowani	46	50	5	103
	Robotnicy niewykwalifik.	48	44	8	54
	Rolnicy	20	75	5	47
	Pracujący na własny rach.	22	72	6	41
Bierni zawodowo	Emeryci		100		5
	Uczniowie i studenci	29	48	23	5
	Bezrobotni	100			1
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	31	62	7	113
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	41	56	3	106
	sekt. pryw. poza rolnict.	36	57	7	222
	prywatnym gosp. rolnym	22	73	5	47
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	45	48	7	69
	501-750	35	62	3	74
	751-1000	37	60	3	96
	1001-1500	31	64	5	53
	Powyżej 1500 zł	24	70	6	78
Ocena własnych war. mater.	Złe	60	24	16	40
	Średnie	37	56	8	205
	Dobre	29	69	2	243
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	15	70	15	17
	Raz w tygodniu	31	61	8	226
	1-2 razy w miesiącu	47	50	2	77
	Kilka razy w roku	36	59	5	132
	W ogóle nie uczestniczy	37	63		36
Poglądy polityczne	Lewica	39	60	1	66
	Centrum	35	60	5	178
	Prawica	30	66	5	147
	Trudno powiedzieć	40	49	11	97

Tabela 13

		Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub w okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:					Liczba osób
		bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	nie można znaleźć żadnej pracy	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		2	34	42	19	3	1021
Płeć	Mężczyźni	4	35	41	18	2	478
	Kobiety	1	32	44	19	4	543
Wiek	18-24 lata	2	38	47	11	2	141
	25-34	4	40	40	15	1	193
	35-44	2	40	42	14	2	145
	45-54	1	31	49	18	1	186
	55-64	2	31	41	24	3	171
	65 lat i więcej	3	24	38	27	8	185
Miejsce zamieszkania	Wieś	1	18	46	32	3	388
	Miasto do 20 tys.	2	29	51	17	1	135
	20-100 tys.	1	38	42	15	4	193
	101-500 tys.	4	46	40	6	3	162
	501 tys. i więcej mieszk.	7	58	30	3	2	142
Wykształcenie	Podstawowe	2	23	42	29	4	272
	Zasadnicze zawodowe	2	26	49	19	3	257
	Średnie	1	41	42	13	2	347
	Wyższe	5	47	34	11	3	146
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	7	46	36	10	1	78
	Średni personel, technicy		51	33	16		40
	Pracownicy adm.-biurowi	3	46	39	10	3	69
	Pracownicy usług	2	51	38	8		60
	Robotnicy wykwalifikowani	3	29	53	13	3	120
	Robotnicy niewykwalifik.		38	46	15		59
	Rolnicy		16	47	31	5	54
Pracujący na własny rach.	5	58	30	7		41	
Bierni zawodowo	Renciści	2	19	44	30	4	88
	Emeryci	2	27	38	27	6	218
	Uczniowie i studenci	3	41	44	9	3	82
	Bezrobotni	2	11	51	36		61
	Gospodynie domowe i inni		34	51	11	3	52
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	1	46	41	12	1	112
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	3	34	52	10	1	106
	sekt. pryw. poza rolnict.	4	47	36	12	1	222
	prywatnym gosp. rolnym		16	48	33	3	47
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	1	23	46	28	1	164
	501-750		30	44	24	2	176
	751-1000	2	29	49	18	2	184
	1001-1500	2	48	33	13	4	140
	Powyżej 1500 zł	8	52	32	4	4	112
Ocena własnych war. mater.	Złe		19	47	30	4	134
	Średnie	1	30	44	22	3	481
	Dobre	4	42	40	11	3	405
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	1	45	40	10	4	62
	Raz w tygodniu	1	30	43	24	3	497
	1-2 razy w miesiącu	2	27	52	15	4	139
	Kilka razy w roku	3	40	41	14	2	226
	W ogóle nie uczestniczy	8	41	35	14	2	97
Poglądy polityczne	Lewica	0	27	47	22	4	132
	Centrum	2	36	43	17	2	325
	Prawica	4	42	44	9	2	286
	Trudno powiedzieć	1	26	39	29	5	278